

Brugen af lyd og lydlandskaber (soundscapes) i tidlig barndom og de tidlige år af grundskoleuddannelsen



Billede genereret med AI

Lyd som læringsværktøj

Brugen af lyd forvandler lytning fra en passiv proces til en bevidst og aktiv læringsoplevelse. Børn kan lære at være opmærksomme på lydene omkring sig, identificere deres kilder og sammenligne deres karakteristika og diskutere de følelser eller idéer, som disse lyde vækker.

Det betyder, at undervisningslydmaterialer ikke er begrænset til konventionelle musikinstrumenter. Stemmen, kroppen, hverdagsgenstande og miljølyde kan også give materiale til udforskning og kreative udtryk. Denne tilgang udvider musikbegrebet og gør det muligt for børn at opdage, at lyd er overalt og kan omdannes til viden, leg og kunstnerisk udtryk.

Soundscapes og aktiv lytning

Et soundscape giver børn mulighed for at udforske de miljøer, de er i, gennem lytning. Klasseværelset, legepladsen, en park, en gade eller et naturligt miljø kan alle blive rum for auditiv udforskning og undersøgelse.

En særlig effektiv aktivitet er soundwalk. Børn bevæger sig gennem et velkendt miljø og fokuserer deres opmærksomhed på de lyde, de hører. De kan identificere:

- naturlige lyde som fugle, vind og blade
- biologiske lyde, såsom menneske- og dyrestemmer

- menneskeskabte lyde, såsom køretøjer, døre og maskiner

Efter gåturen kan børnene diskutere, hvad de har hørt, og klassificere lydene efter intensitet, varighed, afstand, kilde eller de følelser, de vækker. På denne måde kombinerer lydvandringen lytning med bevægelse, observation, kommunikation og miljøudforskning.

Fra lyd til historie

En af de vigtigste pædagogiske egenskaber ved brug af lyd i undervisningssammenhæng, er dens evne til at stimulere fantasi og sprogligt udtryk. En ukendt lyd kan blive udgangspunkt for spørgsmål, beskrivelser, hypoteser og historier.

Inden for rammerne af Sound of Stories kan lyd danne udgangspunktet for at skabe lydhistorier. Børn kan kombinere:

1. Talt sprog og fortælling
2. Menneskestemmer
3. Kropslyde
4. Objekter
5. Musik
6. Miljøoptagelser

For yngre børn kan processen begynde med simple spørgsmål som: *Hvad hørte du? Hvem eller hvad lavede denne lyd? Hvor er vi? Hvad minder det dig om, eller hvordan får det dig til at føle?* På denne måde er lytning direkte forbundet med ordforrådsudvikling, historiefortælling, kommunikation og kreativ tænkning.

Sound Mapping og kreativ produktion

En anden engagerende aktivitet er lydkortlægning. Børn laver et kort over et velkendt rum og markerer, hvor de har hørt bestemte lyde. På denne måde bliver rummets usynlige auditive dimension synlig.

Disse aktiviteter kan tilpasses børnenes alder. Yngre børn kan bruge tegninger og simple symboler, mens ældre børn kan lave mere komplekse kort og kombinere dem med digitale lydoptagelser.

Samtidig kan børn skabe deres egne soundscapes ved at vælge, kombinere og transformere lyde. Gennem denne proces bliver de ikke blot lyttere, men aktive lydresearchere, skabere og historiefortællere.

Digitale værktøjer og deltagelse

Brugen af digitale værktøjer kan udvide mulighederne for lydoptagelse og kreativ produktion. Tablets, smartphones og simple optageapplikationer gør det muligt for børn at indsamle lyde fra deres omgivelser og omdanne dem til digitale historier eller lydkompositioner.

Teknologi bør dog fungere som et middel snarere end et mål i sig selv. Dens uddannelsesmæssige værdi ligger i dens evne til at hjælpe børn med at lytte mere opmærksomt, træffe valg, samarbejde og kommunikere deres oplevelser.

Samtidig tilbyder denne tilgang vigtige muligheder for inkluderende deltagelse, da hvert barn kan bidrage på forskellige måder: ved at lytte, tale, tegne, bevæge sig, optage eller skabe lyde.

References

Adams, D., & Beauchamp, G. (2021). The impact of music making outdoors on primary school aged pupils (aged 7–10 years) in the soundscape of nature from the perspective of their primary school teachers. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 24, 37–53.

<https://doi.org/10.1007/s42322-020-00072-5>

Ahern, K. F. (2022). Soundscaping learning spaces: Online synchronicity and composing multiple sonic worlds. *Postdigital Science and Education*, 4, 160–176.

<https://doi.org/10.1007/s42438-021-00261-5>

Kurukose Cal, H. K., Kang, J., & Aletta, F. (2024). Methodological approaches and main factors considered in school soundscape studies: A scoping review. *Building Acoustics*, 31(1), 75–90. <https://doi.org/10.1177/1351010X231216016>

Shu, S. (2023). Exploring the role of soundscape in restorative experience: A pilot study from children's perspective. *Frontiers in Psychology*, 14, 1131170.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1131170>